

Σε δέκα χρόνια θα συμπληρωθούν δύο αιώνες από τη στιγμή που ξέσπασε ο απελευθερωτικός αγώνας ενάντια στην Τουρκική κατοχή. Για τους «πενηνταφεύγα»της σήμερον αυτή η ημερομηνία σημαίνει αναμνήσεις από τη δεκαετία του ’60. Ανακαλεί από τη μνήμη απαγγελίες ποιημάτων, φουστανέλες αλλά και σοβαρότητα, δοξολογίες και σκετσάκια για «τ’ αθάνατο το Εικοσίενα» , παρελάσεις και λοιπούς σχολικούς εορτασμούς.

Σήμαινε επίσης Παλαιών Πατρών Γερμανό (τι περίεργο όνομα!), κρυφό σχολειό, Ορθοδοξία αντάμα με ένα συγκεχυμένο κράμα ελληνισμού, ηρωισμό και στο βάθος πάντα η Ελλάδα που ποτέ δεν πεθαίνει.

Δεν είχε την αμεσότητα της 28ης, που την είχαν βιώσει οι δικοί μας, που είχαμε οπτικοακουστικό υλικό, που βλέπαμε τους ανάπηρους πολεμιστές να παρελαύνουν μεσήλικες πια, πίσω από τα ένοπλα τμήματα.

Είχε όμως κάτι το εξωτικά μακρινό, το ελπιδοφόρο. Στο κάτω - κάτω δεν ήταν ένας πόλεμος που χάθηκε, που μεταφράστηκε σε 4ετή σχεδόν κατοχή και ολοκληρώθηκε με τα ανεπούλωτα ακόμα τραύματα ενός εμφυλίου - άλλο αν αυτά δεν μας τα έλεγαν τότε!

Ήταν ένας επιτυχημένος εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας. Οι περισσότεροι, δηλαδή όλοι, καταπίναμε αμάσητη αυτή την εθνική τροφή. Ιδιαίτερα τα παιδιά της επαρχίας (να υποθέσω), καθότι είχαν πιο σοβαρά προβλήματα και έπαιρναν δύναμη από την όλη υπόθεση, αν δεν αδιαφορούσαν πλήρως, ακριβώς διότι είχαν προβλήματα επιβίωσης. Αυτά θα ξέρουν καλύτερα.

Μέχρι που ήρθε ο μπάρμπα Γιάννης ο Σκαρίμπας, μας τσίμπησε το νεανικό μάγουλο και σε συνδυασμό με τη ροή των πληροφοριών μετά την πτώση της δικτατορίας, ξύπνησε και η κάπως κοιμισμένη μας συνείδηση. Έτσι μετά τη βαρεμάρα και την αδιαφορία που κατείχε τον παιδικό νου, απότοκο και αυτό της μέτριας ικανότητας ή των περιορισμών που υποχρεώνονταν οι διδάσκαλοι, ήρθε η έρευνα για το Αληθινό το 21.

Στο ερώτημα: *«Τι ήταν η 25η Μαρτίου και πιο ήταν το μήνυμά της;»* Οι απαντήσεις δεν είναι πολλές αλλά το περιεχόμενό τους είναι κολοσσιαίο.

Ο Δημήτρης Φωτιάδης απάντησε πριν 40 χρόνια:

«…Δύο ήταν τα Εικοσιένα: το ένα του λαού και των πιο προοδευτικών ανθρώπων εκείνου του καιρού, το άλλο των κοτζαμπάσηδων, και των πολιτικάντηδων. Του πρώτου οι ρίζες αντλούνε τους χυμούς του από τα «Δίκαια του ανθρώπου» του Ρήγα Βελεστινλή, πάνω στο άλλο πέφτει βαρύς ο ίσκιος της «Πατρικής Διδασκαλίας» του Μακαριώτατου Πατριάρχη της Αγίας Πόλης της Ιερουσαλήμ Κυρ – Άνθιμου – ή πιο σωστά του Γρηγορίου».

Ο Σκαρίμπας προχωρά ακόμα πιο πολύ :

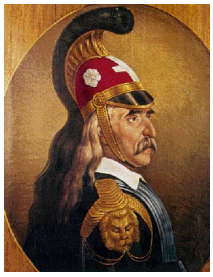
«…Τους κατηγοράμε και τους λέμε: Λέτε ψέματα – δεν είναι αυτό το ’21: Το Πατριαρχείο το αφόρισε. Οι πρόκριτοι και οι Ιεράρχες το χλεύασαν. Ο Καποδίστριας του γύρισε τις πλάτες του. Ο Κοραής μας το μυχτήρισε. Ο Καραντζάς, ο Μαυροκορδάτος και ο Ιγνάτιος το ξεπούλαγαν στους ξένους..»

Και κάνει λόγο για:

«αγνοητζήδες ή ψευτάδες, πανηγυριστές και δοξολόγους, «δοξαπατρίδιδες και δεκάρικοι», σταυροκοπήτες και Μυχάουζενς, λευτεραντζήδες και «κυριελέηδες» και όλοι όσων «γαστροραγούνε» τα στομάχια τους από το αγαπάτε αλλήλους και… τις γαρίδες»

οι οποίοι όπως σπαραξικάρδια σημειώνει ο Θάνος Φιλικός, της στρατιωτικής δικτατορίας μεσούσης, τον Μάρτιο του 1971, στο περιοδικό «Δημιουργίες» τ. 11 – 12,

«…άδειασαν την πατρίδα και την ελευθερία της τόσο, που καμιά φορά, Θεός συγχωρέσει μας, μισούσαμε και την πατρίδα και την ελευθερία.»

Είναι άβυσσος το ΄21. Είναι άβυσσος όλος αυτός ο τόπος και θέλει αγώνα μόνο για να κατανοήσεις τι συμβαίνει ακόμα και με θέματα που έχεις ζήσει, πόσο μάλλον αν γυρέψεις τι συνέβη δυο αιώνες πίσω.

Μια εξαίρετη προσέγγιση επιχειρεί ο εξ Αγ. Ευθυμίας Φωκίδος καταγόμενος, αλλά για εβδομήντα συναπτά έτη Χαλκιδεύς, Γιάννης Σκαρίμπας, καθώς, 40 χρόνια νωρίτερα από σήμερα ολοκλήρωνε τον πρώτο του «τόμο», με τίτλο «το 21 και η αλήθεια».

«Παιδιά τελείωσα. Κλείνω την αυλαία. Ταπεινό το βιβλίο μου, λαουτζίδικο. Που είναι οι χρυσόδετες «Τριλογίες» του κ. Κ. Τσάτσου και οι πολύτομοι φιλοσοφικοί Νιαγάρες του κ. Γρ. Κασιμάτη.

Μικρό, σαν ‘να κοχύλι του γιαλού, που αν στ’ αφτί σου το ζυγώσεις, θ’ ακουρμαστείς μέσα του όλην τη βουή του ’21. Θ΄ ακούσεις εκεί τ’ αλογοπέταλα και τη βροντώδικη ιαχή του Κολοκοτρώνη «Ίτε παίδες Ελλήνων», τα φτερωτά θούρια του Ρήγα του Βελενστινλή. «Ως πότε παλικάρια» Θ’ ακούσεις τους κτύπους της καρδιάς τουνού του έθνους καρδιάς που (παρά του «αττικίζοντας», τον 6ο στόλο και τα θαύματα της Μεγαλόχαρης) δεν έπαψε να

πάλλει από τρεις χιλιάδες χρόνια»

Ένας άγνωστος τελώνης ήταν ο Σκαρίμπας, αλλά κόμισε με λίγες λέξεις αλήθειες και αποκάλυψε τα βάσανα και τις αιτίες τους, που άλλοι ειδικότεροι και γνωστότεροι δεν μας είπαν.

Εδώ είναι Βαλκάνια δεν είναι παίξε γέλασε, όπως χαρακτηριστικά άδει και ο τραγουδοποιός. Τώρα με τον εξευρωπαϊσμό, τη δυτική κουλτούρα, και την περίοδο του μνημονίου να καταφθάνει απειλητική, μετά από εκείνη του νεοπλουτισμού που σάρωσε ότι είχε παραμείνει όρθιο, το πράγμα είναι μπερδεμένο και το μήνυμα του ’21 επίκαιρο όσο και δυσπρόσιτο.

Επίκαιρο όσο και δυσπρόσιτο, όπως όλα τα μεγαλειώδη θέματα της παρούσης ζωής…

αναρτήθηκε και στο wmotors.gr